

WWF

1/2021

Kort och gott på svenska

JAG LOVAR ATT GÖRA MITT ALLT UNDER SUPERÅRET FÖR NATUREN OCH KLIMATET

Snart kommer min redan mångåriga tradition: jag släcker lamporna, tänder ljusen och tänker på vår gemensamma planet. Den 27 mars stannar Earth Hour oss igen för att ge en timme av vår vardag till jorden.

I år förtjänar naturen att stå i rampljuset. Coronapandemin sköt upp många viktiga toppmöten som skulle ha ordnats i fjol. Således sammanträder världens ledare i år både på FN:s biodiversitetmöte och klimatmöte, vilka båda förväntas att ge ytterst viktiga ansatsmärken för fortsättningen. Det är klart att vi måste stoppa utarmningen av naturen och bekämpa klimatförändringen effektivare.

Beslutsfattare har ett stort ansvar för beslut som gäller naturen och klimatet samt utförandet av dem. Vi kan ändå visa att vi står bakom besluten. Därför samlar vi i år löften för vår gemensamma planet i samband med Earth Hour. På vilket sätt skulle du kunna driva på beslutsfattarna? Efter Earth Hour lämnar vi en sammanfattning av löften till beslutsfattarna och visar att jordens framtid är viktig för oss finländare.

Jag lovar att göra mitt allt för att det här året ska bli ett superår för naturen och klimatet. Jag träffar beslutsfattare och företagsvärldens representanter, jag deltar i den offentliga debatten och hjälper våra sakkunniga att göra sitt jobb på det bästa möjliga sättet. Beslut behövs nu. Jag betonar också fortfarande vikten av samarbete, eftersom bara tillsammans kan vi skapa en framtid där människorna och naturen lever i harmoni.

Liisa Rohweder
generalsekretärare, WWF Finland

Den allt varmare jorden och naturen som utarmas - dessa kriser

MÅSTE LÖSAS TILLSAMMANS

TEXT SILJA ANNILA

Klimatförändringen och utarmningen av naturen hänger tätt ihop. Dessa kriser som definierar jordens framtid kan ändå lösas när de angrips samtidigt. Nycklarna till lösningen finns omkring oss, i den livskraftiga naturen.

Förändringen märktes i Nordamerika år 1999. Fjärilen med orange fläckar, *Euphydryas editha*, hade flyttat sitt utbredningsområde norrut. Orsaken var den stigande temperaturen – klimatförändringen. Fjärilarten blev ett modellexempel på hur klimatförändringen påverkar naturen och arterna som lever i den.

Nuförtiden kan vi nämna talrika växter och djur som redan akut berörs av klimatkrisen. Till exempel i Finland drabbas saimenvikaren av att isen och snötäcket minskar, vilket gör det svårare för den sällsynta sälen att bygga bo. Uppvärmningen försvårar också laxfiskarnas reproduktion, när fler romkorn förstörs i varmare vatten och dödligheten hos nykläckta yngel ökar.

Uppvärmningen kan inte längre stoppas totalt, men den kan dämpas och så kan man undvika de allra våldsammaste följderna. Under de senaste åren har även pratet om naturens utarmning och den pågående sjätte utrotningsvågen blivit kraftigare.

”Klimatförändringen och utarmningen av naturen är kriser som måste lösas tillsammans. Klimatförändringen skyn-
dar på naturförlusten, men båda problem har samma orsaker i bakgrunden. Genom att ingripa i dem kan vi förbättra både klimatets och naturens situation”, säger WWF:s klimat-
ansvarig **Bernt Nordman**.

Människans verksamhet anknyter starkt till proble-
mens gemensamma orsaker. Uppröjning av naturen för att få plats för människors behov samt överkonsumtion av naturresurser driver på båda kriser. Men vilka andra likheter har kriserna?

Det varmare klimatet hotar överlevnaden av arter

Utrotningar orsakade av klimatförändringen är ett riktigt hot som har redan blivit verklighet i Australien; den mosaiksvansade råttan som har levt på korallön Bramble Cay bekräftades ha dött ut till följd av klimatförändringen år 2019. När klimatförändringen höjde på havsytan krympte gnagarens livsrum så betydligt att arten inte överlevde. Det tröstlösa ödet kan upprepa sig för andra arter, eftersom enligt beräkningar är upp till 20 procent av djurarter som lever på land i fara att försvinna till följd av klimatförändringen före år 2100. Världens naturpanel IPBES estimerar att utbredningsområdet av upp till 50 procent av däggdjur som lever på land kommer att minska på grund av klimatförändringen.

För växter kan en snabbt föränderlig miljö vara speciellt ödesdiger eftersom vanligtvis kan de inte flytta sig till nya områden lika snabbt som en del av djur. I Finland har man undersökt till exempel strandvivans anpassning till klimatförändringen och konstaterat att arten inte har någon naturlig spridningsled norrut. Arten är i fara att dö ut.

”I Finland drabbas speciellt fjällarter, varav många redan är utrotningshotade. Vi är i fara att förlora en del av dem helt och hållet i Finland. Utöver däggdjur såsom fjällräven drabbas också växter såsom isranunkel, och av fåglar är till exempel fjällpipare och fjällripa hotade”, berättar WWF:s programchef Petteri Tolvanen.

Utöver krympningen av livsrummet påverkar klimatförändringen arterna på många andra sätt. Förändringar i livsmiljön kan orsaka stress för arter. Såväl förutsättningarna för djurens reproduktion, trädens

lösprickning och lövfällning som fåglarnas flyttning kan förändras. En del av arterna påverkas mer än andra.

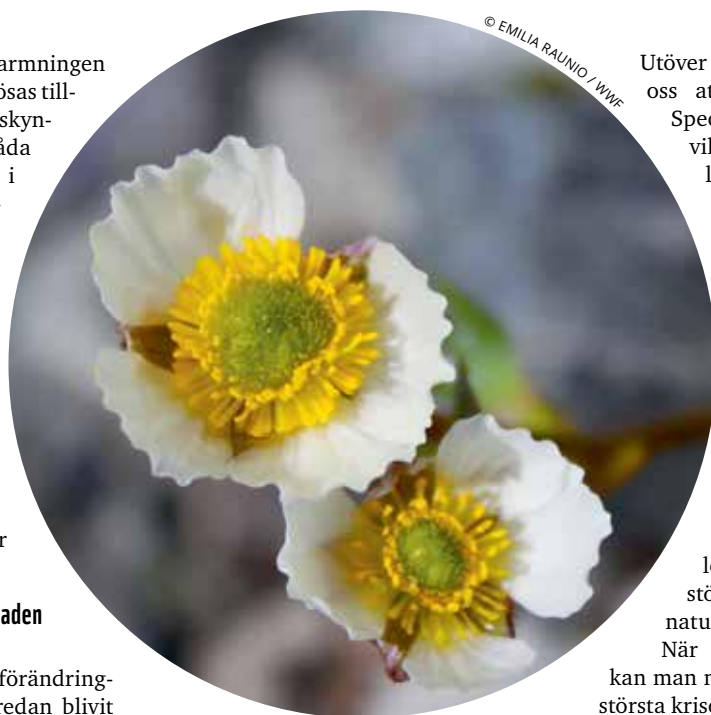
”Man måste komma ihåg att förändring hör till naturen. Det som är problematiskt i nuläget är klimatförändringens snabbhet, vilket gör det svårare för arter att hinna anpassa sig”, konstaterar Nordman.

Naturen hjälper att anpassa sig till och dämpa klimatförändringen

Den livskraftiga naturen är av många anledningarna en av våra bästa medkämpare i bekämpningen av klimatförändringens verkningar. Klimatförändringen ökar naturkatastrofer, men naturen kan dämpa deras slag. Myrmarker, dynor och korallrev kan till exempel dämpa stormfloders höjd och styrka. Vegetationen är till nytta när torrheten slår till.

Naturens skyddande inverkan har uppskattats till exempel efter orkanen Sandy. Orkanen orsakade förstörelse i Förenta staterna, Kanada och Västindien år 2011. Man har uppskattat att våtmarkerna på kusterna minskade på översvämningsskadorna orsakade av Sandy med över 625 miljoner dollar.

”Mångfalden är en del av anpassningsförmågan med vilken naturen svarar på föränderliga omständigheter. Ju mer variation inom arterna och fler olika arter det finns, desto bättre kan arterna utvecklas för att klara sig i föränderliga miljöer”, säger Nordman.

Utöver anpassningen hjälper naturen oss att dämpa klimatförändringen. Speciellt skogar och hav är väldigt viktiga kolsänkor som binder och lagrar i sig koldioxid som värmer atmosfären. Att förstöra naturen värmer alltså atmosfären ännu mer.

Naturbaserade lösningar till hjälp

För att kunna bekämpa klimatförändringen och utarmningen av naturen måste vi minska våra utsläpp och använda naturresurser mycket mer hållbart än nu. Man har också föreslagit naturbaserade lösningar, d.v.s. lösningar som stöder sig mot eller inspireras av naturen, för att klara av kriserna.

När åtgärderna planeras noggrant kan man med hjälp av dem lösa två av de största kriserna i vår tid samtidigt. Med naturbaserade lösningar kan man till exempel lindra följderna av extrema väderleksförhållanden orsakade av klimatförändringen såsom översvämningar. Man kan bereda sig på översvämningar till exempel genom att återupprätta utdikade myrmarker eller bygga våtmarker och strandängar. Även återställande av naturen och beskogning av uppröjda områden är naturbaserade lösningar.

”Man ska vara mycket noggrann även vid naturbaserade lösningar. Växande träd binder förstas kol, men om man till exempel planterar skog på ett traditionslandskap med rikliga arter, planterar en främmande art på ett område eller skapar en plantage med en enda art, går det ut över naturen”, säger Tolvanen.

I Finland ser Nordman och Tolvanen många möjligheter i livsmiljöprogrammet HELMI som startades av miljöministeriet och som fokuserar på naturskydd, restaurering och skötsel. Programmet ska utvidgas till år 2030, och även WWF är med i utvecklingsarbetet.

”Det är fint att HELMI-programmet har satts i gång och man förstår vikten av naturskydd och restaurering. Ett av de nya viktiga målen skulle vara att förstärka naturskydds-nätverket i nordsydlig riktning. På det sättet skulle arterna kunna flytta sig norrut längs områden som ligger tillräckligt nära varandra ifall klimatuppvärmningen försvagar deras överlevnad i söder. När man förenhetligar och utvidgar skyddsområden bevaras även de viktiga kolsänkorna i skogarna”, säger Nordman. ■

Nya

FRAMGÅNGAR

Tack för ditt stöd! Dessa aktuella framgångar skulle inte vara möjliga utan våra stödjare och vårt långsiktiga naturskyddsarbete. Fler framgångshistorier hittar du på wwf.fi/suojelusaavutukset

HELSINGIN KILPIS-
TO. GEOTIETEIDEN JA
MAANTIETEN OSASTO

Vi byggde åtta våtmarker som minskar övergödningen i Östersjön

Övergödning är ett av Östersjöns största problem, och jord- och skogsbruk är bland de betydligaste orsakerna för belastning i Östersjön. För att det skulle rinna ner mindre övergödande näringsämnen från åkrar och skogar till Östersjön byggde vi år 2020 tillsammans med markägarna åtta våtmarker i Västra Nyland. I vårt treåriga projekt återställde vi också byggda fåror till naturliga. Med hjälp av åtgärderna minskar man också verkningar av översvämningar, främjar anpassningen till klimatförändringen och gör akvakulturers livsmiljöer mångsidigare. Arbetet fortsätter i vårt nya VALUTA-projekt.

© BRAD FLEET / NEWSPIX

Vi planterade eukalyptusträd i Australien med hjälp av drönare

Uppskattningsvis drabbades sammanlagt 60 000 koalor av markbränderna åren 2019 och 2020. Antalet omfattar både de koalor som dog eller skadades i bränderna och de vars livsmiljöer förstördes i bränderna. Utöver detta förstörde markbränderna uppskattningsvis 7 miljoner träd i Australien. Nu är det största återupplivningsprogrammet för naturen i landets historia på gång i Australien, och målet är att hjälpa naturen att återhämta sig efter de förödande markbränderna. Som en del av programmet testar WWF att plantera eukalyptusträd med hjälp av drönare. Med hjälp av drönare kan man enligt beräkningar plantera upp till 40 000 frön av eukalyptusträd om dagen. Målet med att plantera frön är att fördubbla antalet koalor på landets östkust före år 2050.

© WILD MONSIEUR OF EUROPE
MARTIN FALKLIND / WWF

Ett vattenkraftverk fick vika för öringarna

Dammar och andra hinder i strömmande vatten är den största orsaken till att vandringsfiskar är utrotningshotade. Vid årsskiftet slutade ett tidsperiod, när ett fungerande vattenkraftverk och dess dammar fick vika för arter vid strömmande vatten i forsén Vuokalankoski i Savonranta. Demontering av dammar och renovering av forsområdet är till nytta bland annat för den väldigt utrotningshotade insjööringen. Forsens ytvidd blir cirka femfaldig, och fler livsmiljöer renoveras för arterna. Samtidigt förbättras byns landskap, och områdets rekreationsvärde ökar. Vi deltog i finansieringen av förändringen och gav experthjälp. Andra finansiärer var NMT, Raija ja Ossi Tuuliaisens sätiö, Rapala Rahasto, Fiskeområdet och Ilvessalo delägarlag.

© REIMA FIJKTAN / LEHTIKVA

Finländare visade sitt stöd för skyddsarbetet för utrotningshotade viltarter och myrmarker

Två medborgarinitiativ som WWF stöder fick de behövliga 50 000 underteckningar, vilket driver dem till riksdagens behandling. Finlands naturskyddsförbunds medborgarinitiativ Irti turpeesta begär att energianvändning av torv som belastar klimatet och myrmarker ska slutas senast år 2025. Det andra medborgarinitiativet som övergår till riksdagen driver förbud mot jagandet av utrotningshotade arter. Initiativet sattes i gång av aktiva fågelfantaster och fick utöver WWF stöd av andra miljöorganisationer. Till exempel WWF och Birdlife har redan länge begärt att jagandet av utrotningshotade viltarter slutas. Med medborgarinitiativet vill man rikta jakten till livskraftiga arter och möjliggöra återhämtningen av utrotningshotade viltartsbestånd.

Stödjarservice

Telefon: 040 192 3112,
vardagar kl. 9–16

E-post: donator@wwf.fi

Adress: WWF Finland, stödjarservice,
Fågelviksgatan 10, 00500 Helsingfors
wwf.fi/kummipalvelu

Donationskonto: FI41 15723000011189
BIC (Swift) NDEAFIHH

Vill du göra en adressändring eller byta till den elektroniska tidningen?

Du kan enkelt göra ändringarna via
wwf.fi/tukijapalvelu/

Idéer till artiklar och respons gällande tidningen kan du skicka till toimitus@wwf.fi

11-ÅRIGA VILI HJÄLPER DEN FINLÄNSKA NATUREN MED EN FÖDELSEDAGSINSAMLING

För två år sedan beslöt sig Vili för att han ville samla in pengar till WWF med en egen insamling för att skydda den finländska naturen. Då kom det in över 500 euro, och nu på sin elvaårsdag gör han en ny insamling. Varför vill Vili hjälpa just den finländska naturen?

”Vi bor i Finland, och när vi hjälper den finländska naturen så hjälper det också oss själva”, förklarar han.

”Utan naturen skulle vi inte kunna vara här. Träden ger oss syre, och djuren är viktiga för hela naturen.”

Vili berättar att han njuter av den finländska naturen under alla

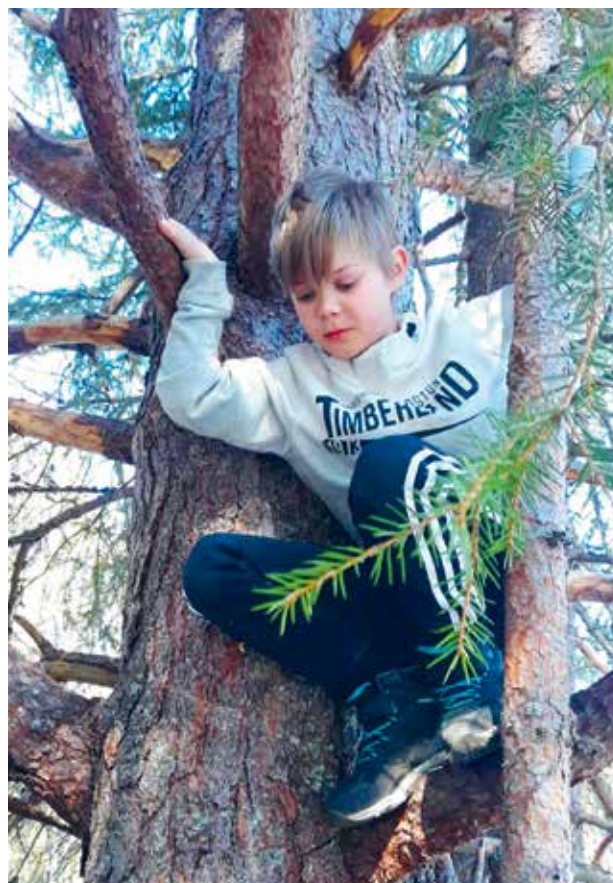
årstider. Han tycker att naturen och djuren i Lappland är speciellt vackra.

”Lodjur är väldigt fina djur, och rävar också. Jag tycker också mycket om fjällrävar.”

Vili berättar att han pratar mycket om saker med sin farfar. Han är speciellt orolig för saimenvikarens och Östersjöns situation.

”Och skogarna i Lappland. Vi borde ta hand om att det inte kommer gruvor som orsakar för mycket smuts och avfall i vattendragen.” ■

Gör också du en insamling för naturen på adressen oma.wwf.fi

© KREETA JOKELA-BERGMAN

”När vi hjälper den finländska naturen så hjälper det också oss själva.”

Hjälp saimenvikaren med en lott!

Över 84 000 fina vinster utdelas igen i Norppa-lotterin. Cirka var femte lott vinner, men varje betald lott hjälper saimenvikaren och den finländska naturen. Om du inte får hem lotterna under mars–april, ska du lägga till ditt namn i postningslistan för lotterna på wwf.fi/norppa-arpajaiset eller ringa vår stödjarservice 040 192 3112. Då är du med i höstens lottpostning.

Under lotternas försäljningstid (15.3.–14.9.2021) kan du också spela på nätlottor eller skaffa fler papperslotter på adressen onlinearpa.net/wwf.

Gratulera din närstående med ett elektroniskt kort

På vår webbplats hittar du söta gratulationskort för olika tillfällen. Samtidigt stöder du vårt arbete för en mångfaldig natur. Donera, ladda och skicka!
wwf.fi/lahjaksi/